

Nākotnes profesijas, pēc kurām pieprasījums pieaugs

Avots: 2018. gada Pasaules ekonomikas foruma
pētījuma ziņojums "Nākotnes darbs"

http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2018.pdf

Datu analītiķis un datu zinātnieks (Data Analysis and Data Scientist)

Datu analītiķi caurskata datus un cenšas noteikt tendences. Kādus stāstus cipari stāsta? Kādus biznesa lēmumus var pieņemt, balstoties uz šīm atziņām? Viņi var arī izveidot vizuālus attēlus, piemēram, diagrammas un grafikus, lai labāk parādītu, ko dati atklāj.

Datu zinātnieki ir datu interpretācijas speciālisti, taču viņiem ir arī zināšanas par kodēšanu un matemātisko modelēšanu. Lielākajai daļai datu zinātnieku ir augsts zinātniskais grāds, un daudzi pirms tam bijuši datu analītiķi. Viņi var veikt datu analītiķa darbu, bet arī ļoti labi pārzina mašīnmācīšanos (mācīt mašīnām pašām mācīties un izdarīt lēmumus un darbības, balstoties uz datiem), teicami pārzina sarežģītas programmēšanas valodas un var radīt jaunus procesus datu modelēšanai. Viņi var strādāt ar algoritmiem, prognozēšanas modeļiem u.c.

Mākslīgā intelekta un mašīnmācīšanās speciālists (AI and Machine Learning Specialist)

Mašīnmācīšanās speciālists ir profesionālis, kurš specializējas mašīnmācīšanās jomā - datorzinātņu nozarē, kas izstrādā tādus algoritmus mašīnām, kuras pašas "mācās" no datiem vai pielāgojas datiem un veic prognozes. Mākslīgā intelekta (AI) speciālisti programmē datorus "domāt". Dažkārt AI speciālisti strādā ar izziņas simulācijām, kurās izmanto datorus, lai pārbaudītu pieņēmumu jeb hipotēzes par to, kā darbojas cilvēka prāts. Mākslīgā intelekta izmantošanas mērķis ir saprogramēt dažādas gudrās datorsistēmas, kuras, piemēram, drošības nolūkos atpazīt pirkstu nospiedumus, atpazīt balsis, interpretēt informāciju, risina problēmas un runā cilvēka balsi.

Vispārējo un konkrētu operāciju/darbību vadītājs (General and Operations Manager)

Vispārējo un konkrētu operāciju/darbību vadītāji pārrauga darbības, kas ir pārāk dažādas un vispārīgas, lai tās varētu klasificēt vienā vadības vai administrēšanas jomā. Pienākumos var ietilpt organizācijas un projektu politikas formulēšana, ikdienas operāciju/darbību vadīšana un materiālu un cilvēkresursu izmantošanas plānošana. Viņi veido personāla grafikus, norīko personālu darbam un nodrošina projektu pabeigšanu. Dažās organizācijās izpilddirektoru uzdevumi var pārklāties ar vispārējo un operāciju vadītāju uzdevumiem.

Lielo datu speciālists (Big Data Specialist)

"Lielie dati" ir joma, kas darbojas ar un meklē veidus, kā analizēt, sistemātiski iegūt informāciju vai veikt ko citu ar tādām datu kopām, kas ir pārāk lielas vai sarežģītas, lai tās apstrādātu ar tradicionālām datu apstrādes programmatūrām. Tā kā dati mūsdienās tiek vākti un uzskaitīti pastāvīgi un jebkurās nozarēs, arvien vairāk uzņēmumu un organizāciju ir ieinteresēti piesaistīt tieši analītiski domājošus speciālistus, kas vēlas strādāt ar lielajiem datiem. (<https://rigacoding.lv/kur-strada-big-data-specialisti/>)

Digitālās transformācijas speciālists (Digital Transformation Specialist)

Digitālā transformācija nozīmē digitālo tehnoloģiju izmantošanu, lai pārveidotu dažādus procesus un lai tie kļūtu efektīvāki. Digitālās transformācijas speciālisti ne tikai izmanto tehnoloģiju, lai konkrētu pakalpojumu digitalizētu, bet arī lai šo pakalpojumu padarītu būtiski labāku, ērtāku un piemērotāku lietotājam/ izmantotājam. Digitālā transformācija

uzņēmumiem nozīmē arī augstāku konkurētspēju, lai pārspētu izveicīgākus konkurentus un tos, kuri jau iepriekš pārgājuši uz digitāliem pakalpojumiem. Visiem zināms digitalizēta pakalpojuma piemērs ir internetbanka, e-recepte un daudzi citi.

Pārdošanas un mārketinga profesionālis (Sales and Marketing Professional)

Nākotnē vēl joprojām ļoti pieprasīti būs pārdošanas un mārketinga speciālisti, kas orientējas visās nākotnes tehnoloģijās un jaunajās pieejās. Nākotnē šie speciālisti pārzinās daudz modernu pārdošanas un mārketinga aspektu; viņi būs, piemēram, mērķu plānotāji (palīdzēs noteikt organizācijām to ieguldījumu sabiedrībā un devumu saviem klientiem un darbiniekiem), datu etnogrāfi (datu analīze, lai saprastu, kas cilvēkus uzrunā), neirotestētājs (pēta klientu vēlmes, izmantojot neirozinātni un metodes), noskaņojuma un empātijas vadītāji (spēja izsaukt optimālu emociju sajaukumu klientos un izraisīt pareizu empātijas reakciju no klientiem), sestās maņas analītiķis (mākslīgā intelekta izmantošana, lai veidotu zīmolus un klientu uzskatus par zīmolu), mašīnu personības dizaineris (personības, cilvēcīguma piešķiršana digitalizētam produktam un pakalpojumam, tā kļūstot tuvākam klientam), u.c. (vairāk par 20 nākotnes profesijām pārdošanas un mārketinga jomā: <https://www.cognizant.com/whitepapers/21-marketing-jobs-of-the-future-codex4428.pdf>)

Jauno tehnoloģiju speciālists (New Technology Specialist)

Šie speciālisti pārzina jaunās tehnoloģijas un nākotnes tendences, vienmēr ir lietas kursā par inovācijām savā nozarē. Šo speciālistu galvenais uzdevums ir tehnoloģiju ieviešana uzņēmumā vai organizācijā. Tas paredz arī sadarbību ar pētniecības institūcijām, zinātniekiem. Šiem speciālistiem nereti jāpiedalās vai jāsadarbojas ar zinātniekiem praktiskajos pētījumos un sākotnējās izpētēs ar mērķi vēlāk šos pētījumu rezultātus realizēt dzīvē. Nozīmīga prasme ir idejas prezentēšana un efektivitātes pamatošana vadībai.

Organizāciju attīstības speciālists (Organisational Development Specialist)

Organizāciju attīstības speciālistiem ir uzdots pastāvīgi veikt organizatoriskus uzlabojumus visās savā uzņēmuma nodaļās, novērtējot un identificējot iespējas palielināt efektivitāti. Viņi ne tikai plāno, konsultē un konsultējas ar indivīdiem un komandām, lai risinātu organizatoriskas problēmas, bet arī izstrādā un īsteno apmācības un snieguma programmas. Nozīmīga darba sastāvdaļa ir sadarbība un komunikācija ar personālu un vadību.

Programmu un aplikāciju izstrādātāji un analītiķi (Software and Application Developer and Analyst)

Programmu izstrādātāji projektē klientiem dažādas programmas, piemēram, spēles vai programmas, lai apstrādātu tekstu. Viņi var izveidot pielāgotu programmatūru konkrētam klientam vai komerciālu programmatūru, ko pārdot plašai sabiedrībai. Daži programmu izstrādātāji organizācijām veido sarežģītas datu bāzes vai iekštīkla sistēmas. Viņi arī veido programmas, kuras cilvēki izmanto internetā.

Programmu un aplikāciju analītiķi ir atbildīgi par programmatūras infrastruktūras un lietojumprogrammu administrēšanu, uzraudzību un uzturēšanu. Viņi uzrauga praksi un procesus, lai nodrošinātu visu datu un lietojumprogrammu integritāti (vienots veselums), drošību un pieejamību kā daļu no organizācijas informācijas sistēmām. Viņi pārliecinās, ka procesi, kas nepieciešami, lai organizācija gūtu panākumus, darbojas nevainojami. Viņi arī darbojas kā tehnisks kontaktpunkts, lai nekavējoties labotu lietojumprogrammu un sistēmu problēmas, kad tās radušās.

Informācijas tehnoloģiju pakalpojumu speciālisti (IT Technology Specialist)

Informācijas tehnoloģiju pakalpojumu speciālisti pārzina IT pakalpojumu jomas un palīdz tās ieviest savā vai savu klientu uzņēmumā vai organizācijā. Starp IT pakalpojumiem ir IT infrastruktūra, programmas, platformas, skaitļošana, tīkli, datu uzglabāšana, datu sinhronizēšanās, datubāzes, datu analītika, satura vadība, procesu automatizēšana, IT sistēmu monitorēšana, informācijas drošība, mobilās tehnoloģijas un platformas, meklēšanas pakalpojumi, spēles, biznesa automatizācija, robotika, mākslīgais intelekts u.c.

Procesu automatizācijas speciālists (Process Automation Specialist)

Procesu automatizācija ir termins, ko lieto, lai aprakstītu jebkuru procesu, kas tiek automatizēts, izmantojot datorus un datoru programmatūru. Automatizētiem procesiem nepieciešama mazāka cilvēka iejaukšanās un mazāk laika, lai tos piegādātu līdz lietotājam. Procesu automatizācijas speciālisti pārzina procesu automatizācijas jomu un palīdz to ieviest savā vai savu klientu uzņēmumā vai organizācijā. Automatizācijas speciālists palīdz uzlabot organizācijas operētājsistēmas (datorsistēmas un tīklus, kā arī ražošanas procesus), pārskatot, testējot, labojot un uzturot šīs sistēmas.

Inovāciju profesionālis (Innovation Professional)

Inovāciju profesionālis zina un orientējas inovācijās un jauninājumos savā jomā. Viņa uzdevums ir popularizēt un veicināt inovāciju atpazīstamību savā jomā, meklēt inovācijas un jauninājumus, kas var noderēt viņa vai viņa klienta uzņēmumam un organizācijai. Inovāciju profesionālis arī vada inovāciju projektus, koordinējot to ieviešanu, kā arī novērtē inovāciju projektu efektivitāti, tūlītējos un ilgtermiņa rezultātus. Šajā darbā ļoti nozīmīgs ir radošums, analītikas prasmes, sistemātiskums, darba organizācija un komunikācija. Kopumā inovāciju profesionāļa darba mērķis ir palīdzēt uzlabot organizatorisko un individuālo produktivitāti, izmantojot tehnoloģiju, procesu efektivitāti un jaunas darba metodes.

Informācijas drošības analītiķis (Information Security Analyst)

Informācijas drošības analītiķi plāno un veic drošības pasākumus, lai aizsargātu organizācijas datortīklus un sistēmas. Viņu pienākumi nepārtraukti paplašinās, jo palielinās kiberuzbrukumu skaits. Informācijas drošības analītiķis ir tas, kurš veic dažādus pasākumus, lai aizsargātu uzņēmuma sensitīvos un veiksmīgai darbībai ārkārtīgi svarīgos datus, vienmēr esot vienu soli priekšā kiberuzbrucējiem. Viņi to dara, piedāvājot un ieviešot novatoriskus risinājumus, lai novērstu svarīgās informācijas nozagšanu, sabojāšanu vai kompromitēšanu.

E-komercijas un sociālo mediju speciālisti (Ecommerce and Social Media Specialist)

Informācijas drošības analītiķi plāno un veic drošības pasākumus, lai aizsargātu organizācijas datortīklus un sistēmas. Viņu pienākumi nepārtraukti paplašinās, jo palielinās kiberuzbrukumu skaits. Informācijas drošības analītiķis ir tas, kurš veic dažādus pasākumus, lai aizsargātu uzņēmuma sensitīvos un veiksmīgai darbībai ārkārtīgi svarīgos datus, vienmēr esot vienu soli priekšā kiberuzbrucējiem. Viņi to dara, piedāvājot un ieviešot novatoriskus risinājumus, lai novērstu svarīgās informācijas nozagšanu, sabojāšanu vai kompromitēšanu.

Lietotāja pieredzes un cilvēka-datora saziņas dizaineris (User Experience and Human-Machine Interaction Designer)

Lietotāja pieredzes dizainera uzdevums ir radīt tādu (digitālu vai fizisku) produktu izstrādi, kuri ir noderīgi, ērti lietojami un ar kuriem ir patīkami darboties. Visa centrā ir centieni uzlabot pieredzi, kas cilvēkiem ir, mijiedarbojoties ar konkrētu produktu, un pārliedzināties, ka cilvēki viņu produktu atzīst par vērtīgu un patiesi noderīgu. Cilvēka-datora saziņas joma nozīmē tādu mašīnu un datoru, kas lieliski kalpo cilvēkiem/lietotājiem, projektēšanu un radīšanu. Cilvēka-datora saziņas joma ir cieši saistīta ar lietotāja pieredzes jomu, tomēr tā atšķiras ar to, ka tā ir vairāk akadēmiska. Ja lietotāja pieredzes dizaineri strādās ar jaunu uz cilvēkiem vērstu lietojumprogrammu, produktu vai pakalpojumu izveidi, cilvēka-datora saziņas praktiķi vairāk strādās ar pētījumiem. Tas nozīmē, ka cilvēka-datora saziņas praktiķi galvenokārt ir vērsti uz lietotāju izpratnes veidošanu, kas pēc tam var palīdzēt ļoti praktiski strādājošajiem lietotāja pieredzes dizaineriem. Tāpēc cilvēka-datora saziņa ir logs, pa kuru var redzēt lietotāja pieredzes dizaina nākotni.

Apmācības un attīstības speciālisti (Training and Development Specialist)

Apmācības un attīstības speciālisti palīdz plānot, vadīt un administrēt programmas, kas apmācītu darbiniekus un uzlabotu viņu prasmes un zināšanas. Apmācības un attīstības speciālisti palīdz izveidot, administrēt un nodrošināt apmācības programmas uzņēmumiem un organizācijām. Lai to izdarītu, viņiem vispirms jānovērtē organizācijas vajadzības un pēc tam jāizstrādā pielāgotas apmācības programmas, kas notiek klasēs vai mācību telpās. Apmācību programmas arvien biežāk tiek nodrošinātas, izmantojot datorus, planšetdatorus vai citas rokas ierīces.

Robotikas speciālisti un inženieri (Robotics Specialist and Engineer)

Robotu inženieri plāno, būvē un uztur robotus. Šie inženieri plāno, kā roboti izmantos sensorus, lai detektētu lietas, vadoties pēc gaismas vai smaržas. Viņu uzdevums ir radīt tādu robotu dizainu, kurā šie sensori iekļaujas. Robotikas inženieris ir atbildīgs par robotu un robotu sistēmu izveidi, kas spēj veikt pienākumus, kurus cilvēki vai nu nespēj, vai nevēlas veikt. Ar savu darbu robotikas inženieris palīdz padarīt darba vietas drošākas, vienkāršākas un efektīvākas, īpaši apstrādes rūpniecībā.

Cilvēku un kultūras speciālisti (People and Culture Specialist)

Cilvēku un kultūras speciālistu loma ir sniegt konsultācijas un apmācības darbiniekiem un vadītājiem sarežģītos ar cilvēkiem un iekšējo organizācijas kultūru saistītos jautājumos. Šie speciālisti strādā ar dažādām konfliktsituācijām organizācijās, atrisinot tās pilnībā. Viņi cieši sadarbojas ar un atbalsta personāla speciālistus, kopā strādājot ar atalgojuma jautājumiem, darbinieku aptaujām un novērtēšanām, kā arī realizējot talantu vadības projektus. Cilvēku un kultūras speciālisti arī palīdz darbiniekiem pāriet no viena amata citā, kā arī sniedz atbalstu īpašās programmās tieši līderiem un vadītājiem.

Klientu informācijas un klientu servisa darbinieki (Client Information and Customer Service Worker)

Klientu apkalpošanas pārstāvji strādā ar klientiem, lai apstrādātu pasūtījumus, sniegtu informāciju par organizācijas produktiem un pakalpojumiem un risinātu sūdzības. Klientu apkalpošanas pārstāvji atbild uz klientu vai sabiedrības jautājumiem vai pieprasījumiem. Parasti viņi pakalpojumus sniedz, mijiedarbojoties ar klientiem klātienē, vai pa tālruni, bet daži arī komunicē ar klientiem pa e-pastu, izsiņās, izmantojot tiešraides tērzēšanu un caur sociālajiem medijiem.

Pakalpojumu un risinājumu dizainers (Service and Solution Designer)

Pakalpojumu un risinājumu dizainers (arī arhitekts) ir persona, kas rada, apraksta un vada pakalpojuma un risinājuma vispārējo tehnisko redzējumu, tādējādi risinot vai strādājot ar kādu konkrētu biznesa problēmu. Viņš atbild par konkrētā risinājuma vispārējā tehniskā redzējuma ieviešanu. Šim cilvēkam jābūt radošam, jāpārzina inovācijas, tehnoloģiju jaunievedumi un jābūt komunikablam. Pakalpojumu un risinājumu dizainers analizē tehnoloģisko vidi, uzņēmuma vai risināmā problēmjautājuma specifiku, dokumentē un analizē prasības, rada sadarbības ietvaru, koordinē risinājuma prototipa izstrādi, piedalās tehnoloģiju un metožu atlasē, kontrolē un koordinēt risinājuma ieviešanu un attīstību, kā arī atbalsta projekta vadībā iesaistītos.

Digitālā mārketinga un stratēģijas speciālists (Digital Marketing and Strategy Specialist)

Digitālā mārketinga speciālists ir persona, kas strādā kopā ar uzņēmuma mārketinga komandu, lai identificētu saviem produktiem un pakalpojumiem mērķa tirgu, klientu, izveidotu zīmola tēlu un izveidotu un uzturētu mārketinga kampaņu internetam un digitālajām tehnoloģijām. Digitālā mārketinga speciālisti var izvēlēties specializēties noteiktās jomās, piemēram, meklētājprogrammu optimizācijā (SEO), apmaksātajā meklēšanā (PPC), displeja (ekrāna) medijos, sociālajos medijos un interneta veikalos. Viņiem var būt arī vispārīga pieredze digitālā mārketinga jomā.

Digitālā mārketinga speciālista lomai ir līdzīgi mērķi un uzdevumi kā tradicionālā mārketinga profesionālim - palielināt atpazīstamību zīmolam, reklamēt uzņēmuma produktus vai pakalpojumus un veicināt pirkumus. Atšķirībā no tradicionālo mārketinga kanālu izmantošanas, digitālā mārketinga speciālisti strādā, izmantojot atbilstošas tehnoloģiju platformas. Digitālā mārketinga speciālisti strādā, lai tiešsaistē iniciētu efektīvas mārketinga kampaņas un biznesa mērķus pārvērstu veiksmīgās mārketinga kampaņās. Viņiem piemīt prasmes novērtēt patērētāju tirgus vajadzības un saprast, kā un kur iegūt zināšanas par patērētāju tendencēm un prasībām.

Digitālā mārketinga speciālisti ir atbildīgi arī par stratēģijas izstrādi, ko izmanto uzņēmuma produkta mārketingā tiešsaistē. Uzņēmuma vēstījums patērētājiem tiek pausts, piemēram, caur tiešsaistes reklāmām un e-pastu kampaņām, kā arī veicot patērētāju izpēti, lai atklātu citus veidus, kā sasniegt klientus ar interneta palīdzību.

Daži avoti, kas izmantoti profesiju aprakstiem:

<https://www.careerexplorer.com>

<https://www.bls.gov/ooh/a-z-index.htm#S>

Ilze Eglāja

Valdes priekšsēdētāja

Valmieras Attīstības aģentūra

Inna Purmale

Karjeras un izglītības projektu vadītāja

Valmieras Attīstības aģentūra